

TÜRKİYE - KATAR STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

"Sivil Diplomasi Kapasite İnşası:
Sektörel ve Finansal Derinleşme"

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

tasam.org



VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - KATAR STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme”

(Türkiye - Katar)

Türkiye; 80 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

Dünyanın stratejik bakımdan en önemli coğrafyası olan Orta Doğu'nun siyasi, ekonomik, coğrafi ve doğal kaynak bakımından en önemli ülkelerinden biri olan Katar kırk civarında küresel ve bölgesel uluslararası teşkilata üyedir. Katar, özellikle son yıllarda, sahibi olduğu doğalgaz ve petrol rezervlerini gittikçe artan bir hızla ekonomisine kazandırmaya başlamış ve bunun sonucunda rekor düzeyde ekonomik büyüme gerçekleştirerek, kişi başına millî gelir bazında dünyanın en zengin ülkelerinden birisi haline gelmiştir. Bu unsurlar, jeostratejik konumunun da desteğiyle Katar'a, gerek bölgesindeki gerek küresel çaptaki gelişmelerde etkileyici bir nüfuz ve etki kazandırmaktadır.

Katar, ekonomisinin yaklaşık %60'ını oluşturan petrol ve doğalgaz sektörlerinin ağırlığını giderek azaltarak, imalat sanayi, ulaştırma, finans, ticaret ve turizm sektörleri lehine değiştirmek istemekte ve bu amaca yönelik olarak kapsamlı bir ekonomik çeşitlendirme politikası uygulamaktadır.

2008'de ilan edilen “Katar Ulusal Vizyon Belgesi 2030” çerçevesinde ve 2022 FIFA Dünya Kupası'nın Katar'da gerçekleştirilecek olmasının kazandırdığı ivme ile yeni uluslararası havalimanı, demiryolu ve metro, yeni yerleşim siteleri ve yeni yollar inşası gibi büyük çaplı yatırımlara girişmektedir. Bu itibarla, inşaat sektörü, halihazırda, ülkenin en önde gelen sektörü konumundadır. Türkiye - Katar ilişkilerinde son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Katar, Türkiye'nin Bölge'de üstlendiği role önem atfetmektedir. Yönetim ve halkın Türkiye'ye ilişkin izlenimleri olumludur. Katar bölgesel sorunların çözümü için en önde çaba gösteren Arap ülkesi konumundadır. Türkiye - Katar işbirliği, BM ve İİT gibi uluslararası kuruluşlarda son yıllarda artmıştır. 2008-2014 dönemi karşılıklı üst düzey ziyaretlerin yoğunlaştığı bir dönem teşkil etmiş, bu ziyaretler ikili ilişkilerin derinleşerek gelişmesini sağlamıştır.

Türkiye'nin Katar'a yönelik ihracatı ağırlıklı demir-çelik mamullerinden oluşmakta, elektrikli makine ve cihazlar, motorlu araç ve parçaları, ev tekstil ürünleri, mobilya ve gıda diğer ihracat kalemleri arasında yer almaktadır. Katar'dan ithalatı ise, doğalgaz, plastik ve mamulleri ile kimyevi ürünler başlıca mal gruplarını teşkil etmektedir.



Katar'daki Türk yatırımları esas olarak müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerinde gerçekleşmektedir. Büyük inşaat şirketlerinin de aralarında olduğu 30'dan fazla Türkiyeli şirketin bugüne kadar üstlenmiş olduğu projelerin tutarı yaklaşık 8,5 milyar dolara ulaşmıştır. Dünyanın en zengin ülkelerinden olan Katar sermayesinin Türkiye'ye yöneltilmesi yoğun çaba gösterilen alanlardan birini oluşturmaktadır. Katar'dan Türkiye'ye boru hattıyla doğalgaz tedariki projesi üst düzeyde olumlu değerlendirilmektedir.

Her iki ülke de birbirleriyle ilişkilerinde yeni ve gerçekçi açılımlar yapmanın gayreti içerisinde olup her alanda artan içerikli temaslarla birbirlerini yeniden keşfetmektedirler. Türkiye, Kıbrıs başta olmak üzere diğer uluslararası sorunlarda Katar'ın desteğini almaya çalışmıştır. İzleyen dönemde BM, İİT ve Arap Ligi gibi teşkilatlar bünyesinde İki Ülke arasında siyasi, ekonomik, kültürel ve güvenlikle ilgili alanlarda işbirliği imkânı zemini daha da güçlendirilebilecektir.

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ivme kazanan küreselleşmeyle gelen temel eğilim; ülkelerin tek başlarına değil belirli bölgesel işbirlikleri ve bölge-ötesi ortaklıklar vasıtasıyla güçlenmesi yönündedir. Ülkeler artık ekonomik, siyasi, kültürel bakımdan diyalog ve işbirliğine dayalı açık bir yapıya doğru yönelmekte, uyum sağlayamayanlar ise ciddi istikrarsızlıklar yaşamaktadır.

İki ülkenin geldiği nokta “stratejik işbirliği” olarak tanımlanmaktadır. Yine İki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm bulunması hususunda işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir. Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistematiği içerisinde Türkiye - Katar ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir. Tarih; İki ülkeye karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Katar Stratejik Diyalog Programı** önemli bir işlev görecektir.

Ana Tema

Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme

Alt Temalar

Türkiye - Katar Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller

Enerji Politikaları: Jeopolitik ve Güvenlik Sonuçları

Teknoloji Paylaşımı, Akademik ve Kültürel İşbirliği

Sektörel İşbirliği Perspektifleri; Savunma Sanayi, Ulaşım

Sosyal, Ekonomik ve Politik Gelişmeler

Orta Doğu, Afrika, Asya Ülkeleri ve Türkiye - Katar

ABD, AB ve Yeni Ortaklarla İlişkiler ve Bölgesel Stratejiler

Çok Kutuplu Dünyada Yükselen Güçler ve Küresel Yönetim Yapılarına Adaptasyon



Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil
Kültür ve Turizm
İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı
Sağlık ve Sağlık Turizmi
Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar
Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme
Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)
Ekonomi ve Ticaret
Medya ve İletişim
Bilim ve Teknoloji
Marka Şehirler ve Çevre
Savunma ve Uzay Sanayii

Program Partnerleri

Türkiye : **TASAM** (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi)

Katar :

Programın İcra Alanı

Türkiye ve Katar



ETKİNLİKLER / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Basın Toplantıları

Türkiye - Katar Akil Kişiler Kurulu Toplantıları / Çalışmaları

Program bünyesinde; iki tarafı temsilen bölge ve yerel aktörlerden oluşan ekonomi duayenlerinin ağırlıkta olduğu bir “Türkiye - Katar Akil Kişiler Kurulu” oluşturulması ve yılda en az bir defa iki taraflı toplantı yapması ve Program çalışmaları temelinde iki ülke/bölge ilişkileri için yerel merkezli olarak etkileşim ve öneriler üretmesi.

Yuvarlak Masa Toplantıları / Çalıştayları

Çok Taraflı Çalıştaylar / Çalışmalar

Kongre(ler)

Sektör Çalıştayları / Etkinlikleri

Uygulamalı İnteraktif Eğitimler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Karar Alıcılara Briefing Toplantıları

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

TV Programları

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar